

29-30 C.Tesi ve Pazar günleri

M Kürtçe bandı: Kadro programı ve Kürtçe Kardo programında,
"15 Ağustos günlü Atılım'dan Ali Saim imzalı ve "Kürt dışındaki
komünistin yazgısı" başlıklı yazı

Halkın kürsüs bandı: TKP MK'nin referandum konulu 1 Ağustos günlü
bildirisi, 15 tarihli Atılım'dan "Eski NATO- Yeni politika"
başlıklı yazı ve halkın kürsüsü programı..

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin Sesi

Marx:

30.8.1987

Kürtçe:

colo pumama 4. dh .

Ahmet

Konu: Son operasyonlar, Irak saldırısı, referandum (Çeyen haftadan)

Lî Kurdistanê Tîrkiye lî ser gelê Kurd operasyonên bixwin bi hemû
hîşkiya xwe didomin ~~da~~. Berê pêşin lî Heqqariyê, Sêertê, Mêrdinê, Diyarbekirê,
Dersimê, lî Van û Bingolê û lî hemû bajar, bajarêk û lî sedan gundên Kurdis-
tanê operasyon didomin, ~~di~~ van operasyonan da bi sedan gundi, keç û xortên
Kurd ~~gund~~ hatine girtin. Hin ji roj bi roj gundi, keç û xortên me tên girtin, di
êşkencan da derbasdibin, tu xeberek ji girtiyan nayê girtin. ~~Di operasyonan~~
~~da~~ ^{gund} gund, çiya, mêrg, deşt, rê û daristanên Kurdistanê di bin qordonê da hatine
girtin. qomandoyên taybet, timên cendirman, timên kuştinê yên taybet û
paraskarên gund qul bi qul operasyonan didomin. Serokê qolordiya taybet
Hulusi Sayin hemû van operasyonên bixwin birêdike.

Belê guhdarên delal, operasyon û êrişên ser gelê Kurd bi vana ji
naqedin. Di dawiya herveyê bori da balafirên Iraqê ji êrişek anin ser

Kurdên Kurdistanê Tirkîyê. Dî dawîya hefteyê bori da nûçegihanên
~~ku xweşkere kirin~~ ku xweşkere kirin ku balafirên şer yê Iraqê geza Uludereyê
 bombebaran kirin. Lê dî ~~ku xweşkere kirin~~ bombebaran balafirên şer yê Iraqê da çiqas
 kes hatin kuştin, çiqas kes birindar bûn eşkere nebû. Rêbirên Tirkîyê
 tenê eşkere kirin ku leşkerek birindar bûye û rêbirên Tirkîyê vê bûyera
 hov bûyerek bêhemdi bihêjadikî. Ji vê sedemê ew bûyera hov ji aliyê
 rejîma Evren-Ozal da protesto ji nebû. Gor bihêjakirîna rêbirên rejîmê
 armanca bomberanê "Kurdên cudakî" bûn Ji vê sedemê ji rejîmê li ~~ku xweşkere kirin~~
 hemberê vê bûyerê dengê xwe dernexist, bêdeng ma.

Wekî tê zanîn gend meh berê ji qasî 20 leşkerên Iranê sinor derbas-
 li hêla Vanê sinor derbaskiribûn û ketibûn gundekî Kurd, ~~ku xweşkere kirin~~ welatîyekî
 Kurd kuştibûn û şûnda ziviribûn Iranê. Rejîma Evren-Ozal vê çaxê ji disa
~~ku xweşkere kirin~~ dîji vê bûyerê ji bê deng mabû.

Erê guhdarên delal, hemû ew bîyerana çî nişani me dîkin? Berê pêşin pîr eşkere derdikeve rastê ku gelê Kurd li pêşberê xeteriyên pîr mezine. Disa weki ku tê zanin rêbirîna Evren-Ozal dî sala derbasbûyî da dî meha Tebaxê da ~~zagonê~~ parlamentoyê da bî rayên Anapê zagonê derxistibû ku ew zagona fermanê dîde nukumatê û qurmaya giştî ku li dervayî sinor operasyonên leşkerî pêkbin. Gor peymana bî Iraqê ra çêbûye wê yekîtiyê biçe yê Tirk dî binê navê "şopkîrîna germ" da sinorê Iraqê derbasbûye. Bi eynî teherî wê yekîtiyê biçe yê Iraqê jî ~~leşkerî~~ sinorê Tirkîyê derbasbûye û operasyonê leşkerî pêkbin.

Li ser viya balafirên ger yê Tirk û yekîtiyê leşkerî heta nîha çend cara ketin nav Kurdistanê Iraqê, gundên Kurd bombebaran kirin, bî sedan jin, mêr, zarok û pîrên Kurd yê bî ~~gund~~ ^{şec} hatin kuştin, birindar bûn. Nîha jî rêbirên Iraqê dî eynî rêyê da tî Kurdistanê Tirkîyê bombebaran dîkin.

PKT weki hemû êrişên diji gelê Kurd, êrişa bombebarana balafirên
 Iraqê ji protesto dike. Tu zordestiyek û êrişên har nikare ~~netewî~~
~~netewî~~ daxweziyên netewiyê demokratik yên gelê Kurd biperçiqîne.
 Gelê Kurd weki hemû netewan mafên xweyê netewiyê demokratik diparêze.

Hemû ew êrişên har yên ser gelê Kurd carek din ji rayê hemû dinê
 dide ku rejima Evren-Ozal qidas rûreşe, xwinmije, derevçine. Ka ~~ka~~ qas
 rêbirina Evren-Ozal her roj ji bo parastina sinorên Tirkîyê gotinan
 dike. ~~Di binê~~ Disa hemû ew êrişên ser gelê Kurd dide xuya kirin ku
 gelê Kurd di binê zîhm, zordesti û êrişên pir giran da ye. Lî aliki
 Evren û Ozalên xwinmij lî ser gelê me operasyonên qirkirinê bi hoviti
 didominin. Niha lî aliyê din ji niha rêbirên Iraqê êrişên xweyê
 har ber bi Kurdîstana Tirkîyê dîkin, welatê me bombebaran dîkin.

Erê guhdarên delal, derd û kulên me, j n û êşên me pirin, her ki dîçin
 zêde dîbin. Jî her ali da êrişên har, êrişên giran lî ser gelê Kurdin.
 Weki dî stranek Şivan da jî tê gotin "Xelk û alem çûn erşa, em lî erdê
 sîtar nabin" Çima em lî erdê sîtar nabin? Sedema viya tenê bî tenê ew
 rejima zordest, ew rejima xwinmij ya Evren-Ozal e. Lewra ew jî xwina gelê
 Kurd tu car tîr nabin. Belê, dî vî rewşê da em ^{vext} heta çî vext bêdeng bîminin.
 Emê heta çî/ker û lal bîminin. Edî ci nemaye ku em paşda birevin. Vext
 hatiye derbasbûye, derbas dibe. Jî vî sedemê icab dîke ku em hemû Kurd ^{û Tirk}
 lî dîjî zîlm û zordestîyan, lî dîjî zordestan bêdeng nemînin, ^{dengê xwe}
 bihevra dengê xwe bilind bikin.

Gundîno, xebatkarno, keçno, xortno, hemû gelê Kurd û Tirk!
 Jî bo ku operasyonên qirkirîyê yê ser gelê Kurd destra werin sekinandin,
 jî b ku hemû yekîtiyê leşkerî, qomandoyê taybet, timên kuştîyê û

hemû hêzên zordest jî Kurdistanê Tirkîyê şûnda werin kîşandin ~~dem~~
 hêzên xwe yekbikin, dengê xwe bilindbikin. Partiya Komünist ya Tirkîyê
 bi hemû hêza xwe li cem we ye.

Welatparêzên, demokhratên, soresgerên!
 Jî bo ku hemû zilm û zordestiyên ser gela Kurd weşn jêbirin
 Jî bo ku hemû hegên ketewîyê demokratîk werin
 nasirin hêzên xwe yekbikin, dengê xwe bilind bikin.
 PKT Li cem we ye.

marx.

Deravmî geser haffelî referandum.

29.30/4/1987

1. M. A. L. : B 203

2. M. A. L. : D 144

TKP'nin Sesi

Halkın Kürsüsü

---Merhaba d. dinleyiciler... Bir Halkın Kürsüsü Programında yine birlikteyiz. Herşeyin gönlünüzce olmasını ~~xxx~~ diliyor ve programımıza başlıyoruz. İşçi Bayramı imzasıyla yazan dinleyicimiz "Selam" diyor mektubunda. Uzun bir ayrılıktan sonra yeniden yazmaya başladığım için mutluyum diyerek sözlerini sürdürüyor. Dinleyicimiz bize uzun ve ayrıntılı bir mektup yazmış. Dinleyicimizden sürekli yazmasını isteyerek mektubunu yayımlıyoruz.

---"Bazı insanlara sizin için en kötü şey nedir diye sorsalar, kuşkusuz herkes çok değişik yanıtlar ~~xxx~~ verir. Ama eğer bu soruyu bir de politik hayat içinde ~~xx~~ yer almış, okumayı, yazmayı ve tartışmayı hayatının vazgeçilmez bir parçası ~~x~~ sayan kişilere sorsalar, hepsinin yanıtı da "son derece ~~xxxxx~~ depolitize edilmiş ve militarize olmuş, ırkçı

şoven duygularla beslenmiş, okuma , yazma ve tartışma olanaklarından yoksun bir ortamda yaşamak olacaktır."Evet ben tam birbuçuk yıl bunun ~~xx~~ sıkıntısını çektim, *diğer.*

Askerliğimi, eğitim birliğindeki üç ay hariç geriye kalan ~~xxxxx~~ onbeş ayını güneydoğudaki çeşitli sınır birliklerinde ~~xxxxxx~~ yaptım. Yukarıda saydığım sıkıntıların yanında, bölge ve askeri ~~ya~~ yapı hakkında da bazı izlenimlerim ve deneyimlerim oldu. Şimdi sizlere ilgimi ve dikkatimi çeken bazı izlenimlerimi özetlemek istiyorum.

~~Öncelikle~~ Öncelikle şunu baştan açıklamak isterim. Diktatörlük, doğu ve güney doğuda estirdiği terörün adını, "halkın can güvenliğini ve huzurunu sağlamak için ordu burada bulunuyor ve operasyon yapıyor" diye değiştirerek kamuoyunu aldatmaya çalışıyor~~xxxx~~ Ben ise ordunun bir askeri olarak bölgede bulunduğum zaman içinde böylesi açıklamaların kocaman bir yalan olduğunu ~~yaşama~~ yaşayarak gördüm.

Gerçekte ise, ordu, bölgede kendi varlığını ve dolayısıyla temsil ettiği işbirlikçi ^{egemen sınıfların} ~~oligarşinin ve emperyalizmin~~ çıkarlarını koruyor. Köylerde saat yedide sekizde sokağa çıkma yasağı koyan, nüfus kağıdında Sırnak'lı olduğu yazdığı için dayak yiyen, bir kişiyi arama bahanesiyle o kişinin tüm akrabalarını ve yakınlarını falakadan geçiren, tehdit eden, Kürt halkını küçümseme ve alay konusu etme ~~hakk~~ amacıyla herkese Şehymuz lakabını takan (bir zamanların Amerikasındaki zencilerin ortak adlarının Cenc olarak söylenmesi gibi) bölge halkının ~~huzurunu~~ huzurunu ve can güvenliğini koruduğunu iddia eden ordunun ta kendisidir.

Ordu, Kürt halkını öyle bir sindirmiş ki, halk en haklı olduğu konularda bile, en ~~z~~ ufak bir itirazda bulunamıyor.

Sivilllerden arındırılmış birinci ve ikinci hat arasındaki tarlalar izinle ekilip biçiliyor. Durum öyle olunca, subaylar bu durumu şantaj olarak kullanıyor. Çünkü izin vermezse veya izini geciktirirse biçilmesi gereken ekin kuruyup tarlada kalacak, ya da ekim zamanı izini geciktirirse kış bastırarak o zamanda tarla ekilemeyecek. Kısacası subaylar bu durumda ya rüşvet yiyecek ya da halkı ihbarda bulunmaya zorlayacak. ~~Zaten~~ Zaten askerlerin pusulara girerken tarlaları çiğnemesi, her 200-300 metrede bir pusu ^{kurması} ve bu pusuların arasındaki üç dört sahte pusu çukurları ^{askerleri} (tarlaları yeterince ~~harap~~ harap ediyor. Bu da hesnatsızluğu iyice artırıyor.

Ayrıca mayınlık için ayrılmış arazi ~~hakkı~~ bile başlı başına bir savurganlık. Mayınlık tarlası kimi yerde 500 kimi yerlerde ise 700 ila 1000 metre genişliğinde bulunuyor.

Sekizyüz metre uzunluğundaki Suriye sınırında yaklaşık yarım milyon dönüme yakın arazi mayınlık olarak boş bırakılmış durumda. Bu alan ekilmiş olsa yılda 250 milyon kilo civarında ürün verir! Bu ise ortalama olarak 35 milyar liraya eşittir. Bunun yanı sıra mayınlığa paralel olarak uzanan iz tarlası boyunca her elli metrede bir elektrik ~~ta~~ direği var. Bu direklerde 100 mumluk lamba günde on ila oniki saat arasında ~~kesik~~ kesintisiz yanıyor. Diktatörlük savurganlık yapıyor, bu kadar tedbire gerek yok gibi eleştirilere de, vatanın güvenliği için gerekli deniyor. Oysa diktatörlük, devamlı devletin güçlülüğünden ve sarsılmazlığından dem vuruyor, eğer devlet bu kadar güçlüyse nasıl oluyor da üç beş kişinin geçiş yapmasıyla devletin güvenliği tehdit ~~ediliyor?~~

Çocuklara büyük şehirler nasıl diye sorduğumda aldığım cevap genelde şu değrultuda olurdu: Kocaman kocaman taş evler. (Orada evler kerpiç olduğu için beton binaları taş olarak algılıyerlar.) Tüm yollar asfalt. Açık elbiseli kadınlar ve kravatlı erkekler. Peki büyüünce ne olmak istiyersunuz serusuna ise, doktor mühendis gibi işlerin yanısına hiç değışmeyen cevap subaylık. Çocukların bunu seçmesinin nedeni ise ordunun bölgede her çalışanına her istediğini yapma yetkisini vermiş olması. Orduda sen günlerde yaygınlaşan bir davranış da operasyonlara gittiği köylerdeki çocukların sempatisini kazanmak ve onlardan söz almak için çikolata ve şeker gibi şeylerin dağıtılması.

Bölgede ağalığın halen etkili olmasının başlıca dört nedeni var. Birincisi üretim aracı olan tarlaların ağanın tekeline bulunması bu ekonomik yanı. İkincisi muhtarlığın bazı istisnaların dışında ağanın elinde olması.

bu da işin yasal yanı. Üçüncüsü, aşiret reisi olması bu da kanbağı ilişkisi. Dördüncüsü de ağanın aynı zamanda şeyh olması. Bu da işin dini yanı.

---D. dinleyiciler... İşçi Bayramı imzasıyla radyomuza yazan ^{7 dinleyicimiz} değda ~~xx~~ askerlik yaptığı dönemdeki gördüklerini, izlenimlerini ~~xx~~ böyle anlatıyor. Mektubunun devamında ise " tüm bunların yanısıra kamuoyunda hiç de bahsedilmeyen ordunun kendi iç sorunlarına da değinmek istiyorum. ^{7 Ancak mektubun bundan sonraki bölümlerinde değinmeler önce karara münafik bir karar} diyor. ~~Özellikle~~ Dinleyicimiz mektubunun bu bölümünde ise şunlara değiniyor:

B(203) --- ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Ordunun bölgede ilan edilmemiş tam bir savaş ortamı yaratması, ~~x~~ subayından tutun da erine kadar herkesin içine bir korku salmıştır. Sürekli olarak öldürüleceklerini düşünen ve her an bir çatışmanın içinde olan askerlerde yılgınlık kendini gösteriyor.

Üstlerine itaatsizlik, boşvermişlik ve göreve inanmazlık her gün daha da artıyor. Tüm bunların yanısıra sosyal yaşantının olmaması da (en azından gazete, dergi, kitap gibi şeylerin yanısıra haftalık izinlerin olmaması) nöbet koşullarının ağır olması, (günde yazın kavurucu sıcaklığın-
daki kışın yağmurda ve soğukta oniki saat nöbet var) temizlik serununun büyük beyutlara varması, beslenmenin oldukça yetersiz olması bunalımların ve bunalımların sonucu olarak intiharların ve firarların artmasını getiriyor. Jandarma genel komutanlığından gelen bildiriler sadece 1985 yılında, sınır birliklerinde 28 kişinin intihar ettiğini açıklıyor 1986 rakamları ise verilmiyor. Onun içinkî bölgede operasyon yapan birliklerin çoğu batıdan bu bölgeye kaydırılmış birliklerdir.

Evet tüm bu sorunlar ordu içindeki huzursuzlukları her geçen gün biraz daha artırıyor. Ordu üst kademeleri seruna bir çare arayışına başlayınca sonuhta çare de bulunuyor. Bulmuş oldukları çare de oldukça ilginç. Ordu her fırsatta Atatürk ilkelerine en sadık biziz dedikçe ği halde bulmuş olduğu çareyle Atatürk ilkeleriyle taban tabana ~~xx~~ zıt düşüyor. Buldukları çare ise şu. Genel kurmay ve diyanet işlerinin tüm sınır birliklerine konuşma yapmak amacıyla din adamı ve müftü göndermesi kararlaştırılıyor. Amaç askerlerin itaatkar olması ve göreve bağlı ~~kalmak~~ kılınması. Müftülerin konuşması dinin nasıl ~~zara~~ç olarak kullanıldığını açıkça gösteriyor. Şimdi bu konuşmalardan bir kaç örnek: ---Materyalistler yurtlarını sevmezler. Çünkü onlar milli düşünmezler. Onlar enternasyonalistler. Ülkem dünya, kardeşim insanğğlu sözü bunun en iyi örneğidir.

---Ey Türk titre ve kendine gel.

---Sizler komutanlarınıza karşı gelmekle ~~A~~ allah'a karşı geliyorsunuz. Çünkü, Allah-u Tela peygamberlerinize inanın ve onun dediğinden dışarı çıkmayın buyurmuştur. Peygamberlerimiz de, komutanlarımızın her dediğini yapın ve sözlerini tutun buyurmuşlardır. Şimdi sizler komutanlarınıza karşı gelmekle peygamberimize ve dolayısıyla da allah'a karşı gelmiş olursunuz.

--Sınırdaki bir saat nöbet tutmak 70 yıl ibadete bedeldir.

--Cehennem ateşinde iki göz yanmaz bunlardan biri sınırı bekleyen gözdür.

Şimdi düşünmek lazım laik bir erdu nasıl olur da kendi sorununu dini güçlere sığınarak halletmeye çalışır.

--- D. dinleyiciler, dinleyicimiz İşçi Bayramı'nın mektubu böylece sona eriyor. Dinleyicimiz doğuda yaşananları ~~xxxxxxgözüylexxx~~ ve ordu içindeki durumu bize böyle anlatıyor. Kendisine bu ayrıntılı ve bilgi verici mektubu için teşekkür ediyor bundan sonraki mektuplarını da bekliyoruz. D. dinleyiciler, bir başka mektuba geçmeden önce her zaman olduğu gibi biraz seluklanıp bir türkü dinleyelim.

---Müzik--- D 144

---D. dinleyiciler, sırada dinleyicimiz Ali Yavuz'un mektubu var.

---Dinleyiciler...Dinleyicimiz Ali Yavuz Bursa'dan bildiriyor:

Dinleyicimiz Çiftçi feryat ediyor başlığıyla g önderdiği ~~xx~~ haberde ^{Ali} ^{Yavuz} şunları yazıyor:

---Bursa "İraat Odası başkanı Muhittin Kocaefe, çiftçinin ithal ürünle-
rin ülkemize girmesiyle zararın her geçen gün daha arttığını belirtti.
"Alınteri ile el emeği ile ürettiğimiz ürünü ihraç ~~xxxxx~~ olacak,
iç piyasada da değerine satılıp emeğimizin karşılığını alacağız diye
beklerken eken, diken, biçen ve inek sağan köylümüzün ürünü yerine
Avrupa ürünleri vitrinleri dolduruyor. Ve bu durumda zarara uğruyoruz.

Vitrinlerde Avrupa'dan ithal edilen çeşit çeşit ~~peynir~~ peynirlerin
süttozu ve yumurtaların sergilendiğini belirten Kocaefe, konu ile il-
gili görüşlerini şöyle açıkladı:

"Daha bir süre önce ithal edilen yumurtaların hemen hepsi bayat çıktı. Bugün memleketimizde bir şişe suyun süttten pahalı olduğu günümüzde acele kararlarla peynir ithaline gidilerek süt ve süt mamullerinin yumurta fiyatlarının düşürülmesi köylümüzü müşgöl durumda bırakmıştır. Elindeki ürününü bile değerlendiremeyen çiftçimizin kullanacağı girdilere uygulanan katma değer vergisi zaten borç içinde olan çiftçimizin belini iyice bükmiştir.

Kecafe daha sonra gübre ve zirai ilaç fiyatlarında aşırı yüksekliği eleştirerek köylünün bu yüzden yeteri kadar gübre ve zirai ilaç kullanamadığını belirtmiştir.

Adres ---- D. dinlâyıcılar... Sizlerden gelen mektup ve haberlerden derlediğimiz bir Halkın Kürsüsü programı daha burada sona erdi. Tekrar buluşmak umuduyla hoşçakalın.

D-D - Yayınımı kapatmadan önce adresinizi kodlayalım dileriz.